

Vedlegg 1- Åpne læringsressurser

Systematisering av høringssvar

Åpne læringsressurser. Utredning av arbeidsgruppe for regelverket

Arbeidsgruppen har mottatt høringsinnspill fra:

- Fakultet for kunst, musikk og design
- Det juridiske fakultetet
- Det samfunnsvitenskapelige fakultet
- Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
- Matematisk institutt
- Geofysisk Institutt
- Institutt for biovitenskap/bioCEED

De fleste høringsvarende innleder med at arbeidsgruppen har gjort et godt og grundig arbeid. Fakultetene slutter seg i all hovedsak til oppfølgingsforslagene som skisseres. Institutt for biovitenskap/bioCEED trekker frem at hovedformålet med undervisningen er (og må forbli) at studentene skal lære. Deling av læringsressurser må dermed støtte opp om dette hovedformålet, slik at andre mål forblir sekundære.

Arbeidsgruppen har også presentert utredningen for Utdanningsutvalget på møte 20. Mai. Innspillene herfra var at utredningen var nyttig og kom med gode avklaringer, samt at den fremstiller de juridiske problemstillingene på en forståelig måte. De hadde også noen konkrete kommentarer til enkeltelementer, se et sammendrag av innspillene fra Utdanningsutvalget som eget vedlegg.

Hovedpunktene i høringsvarene systematiseres tematisk i det som følger. Arbeidsgruppen vil takke alle som har kommet med høringsinnspill. Flere høringsinnspill går på spørsmål om uklarheter eller behov for videre avklaring eller utredning. Noen av disse har arbeidsgruppen forsøkt å svare på løpende i gjennomgangen. Noen av innspillene spør etter tjenester som allerede eksisterer ved UiB, for eksempel produksjonsstøtte på UiB Læringslab. Her bør en se på hvordan en kan kommunisere tilbudet bedre ut på UiB. Det er også innspill som peker på utfordringer som bare vil bli mer og mer aktuelle, for eksempel utfordringer med systemer for praktisk innhenting av og videre behandling av samtykke. Her bør en koble på de aktuelle miljøene som kommer innspill i det videre arbeidet.

De øvrige innspillene krever videre utredning eller konkretisering av oppfølgingstiltak. Innspillene fra høringsrunden er viktige sammen med arbeidsgruppens utredning i det videre arbeidet.

Høringsinnspillene

Definisjon "læringsressurser"

- Institutt for biovitenskap/bioCEED melder at arbeidsgruppens inndeling av definisjonen av åpne læringsressurser er fornuftig, men savner et videre skille mellom det som er laget for digital

deling og det som er designet for å skje i klasserommet, men som likevel kan besluttes delt i etterkant. Dette fordi disse to situasjonene har ulike mål, ulik pedagogisk tilnærming og dermed ulik delingsverdi. En må være bevisst også dette skillet (ressurser laget mht deling og øvrige ressurser) når en vurderer deling av læringsressurser, både mht hva UiB forventer av undervisere og deling av læringsressurser, og mtp teknisk, pedagogisk og personvern hensyn og kompetanse.

- Institutt for biovitenskap/bioCEED peker også på at studentarbeider også kan være læringsressurser som kan deles (med studentenes samtykke), for eksempel er studentposter vurderingsform og studentblogger et obligatorisk arbeidskrav på noen emner på BIO.
- Geofysisk Institutt spør om også skriftlig undervisningsmateriale skal deles, og eventuelt hvilken dokumentasjon og/eller tilleggsinformasjon som forventes delt?

Delingsplattform – DLR

- Institutt for biovitenskap/bioCEED presiserer behovet for (flere) kategorier for deling i DLR, slik at man kan dele til spesielle målgrupper innad, for eksempel til studenter eller mellom undervisere.
 - *Kommentar fra arbeidsgruppen: Dette avhenger av tekniske muligheter i DLR, bl.a.mulig kobling opp mot FEIDE.*
- Geofysisk Institutt trekker frem at UiB (som jo står ansvarlig for eventuelle brudd på opphavsrett og personvern) bør være samstemt og oppfordre til bruk av interne plattformer for deling (DLR, Kaltura, MittUiB) framfor løsninger som deling i Youtube.
 - *Kommentar fra arbeidsgruppen: Dette må bli en del av kommunikasjonsarbeidet knyttet til utrulling av DLR-plattformen i fakultetene.*
- Geofysisk Institutt peker på viktigheten av at det må sikres at undervisningsmaterialet som deles siteres riktig. Manglende mulighet til å spore materialet tilbake til en pålitelig kilde kan medføre redusert vitenskapelig kvalitet i undervisningen, forvrengt kunnskap og spredning av myter. Forskere og vitenskapsresultater blir sårbare.
- KMD peker på særegenhetene ved kunstnerisk utviklingsarbeid som er særlig aktuelt for KMD. De melder inn at den digitale løsningen de har i dag, Research Catalogue, ikke dekker behovene for lagring og deling som de har.
 - *Kommentar fra arbeidsgruppen: Det må arbeides videre for å se på hvordan behovene kan dekkes gjennom UNITs utviklingsprosjekt Nasjonalt Vitenarkiv. Her er KMD og UB koblet på UNITs prosjekt. Videre må det sees nærmere på hvordan DLR kan møte behovene for lagring og deling, noe som bør følges opp av prosjektet Lagring og LOR knyttet til Læringslaben.*

Delingskultur

- Institutt for biovitenskap/bioCEED trekker frem at undervisere bør arbeide kunnskapsbasert og forstå de positive og negative implikasjonene for undervisning og læring for både underviser og student når undervisningen skal deles. Dette er noe som må forskes på. UiB bør ta i bruk den

kunnskapen, erfaringen og forskningen som finnes når det skal tas beslutninger og avklares forventninger om deling av læringsressurser.

- Geofysisk Institutt trekker frem at videoproduksjon er svært tidskrevende og en terskel for utvikling av en delingskultur. Geofysisk Institutt ønsker mer informasjon om hvordan underviserne i praksis skal få hjelp til produksjon av læringsressurser. Utredningen nevner bare oppbygging av delingskultur og kurs i bl.a. opphavsrett samt en støttefunksjon i regi av UiB læringslab. Det står bare at dette må utredes videre. Kan underviseren avhjelpest ved at UiB har egne folk som tar seg av videoproduksjonen ut fra en konkret bestilling i dialog med underviser.
 - *Kommentar fra arbeidsgruppen: Som nevnt innledningsvis er dette tjenester som tjenester som allerede eksisterer ved UiB, bl.a. på UiB Læringslab.*
- Geofysisk Institutt ber om avklaring på hvordan den enkelte foreleser skal få tilgang til nødvendig teknisk utstyr til produksjon av læringsressurser. Dagens nettsider om videoredigering foreslår bruk av lisensierte adobe-produkter ansatte ikke automatisk har tilgang til. Det er unødvendig komplisert at alle ansatte hver for seg må argumentere for innkjøp av essensielt utstyr og programvare til enklere videoopptak. De foreslår heller en standard-pakke som undervisere kan bestille når de planlegger å produsere læringsressurser.
- KMD trekker frem Frontrunners-gruppene ved UiB og ved KDM som eksempler på viktige ambassadører i det videre arbeidet med informasjon og opplæring i deling av læringsressurser og stimulering av en delingskultur
- Geofysisk institutt kommenterer at ettersom det nok er stort behov for insentivmidler er det kanskje ikke er hensiktsmessig at alle hver for seg skal søke på slike midler?

Lisenser

- SV kommenterer at det må være lett å velge riktig lisens for en åpen læringsressurs og at forskjeller og konsekvenser av de ulike lisensvalgene må komme tydelig frem.
- Geofysisk institutt spør om alle CC-lisenser medfører en plikt til å sitere.
 - *Kommentar fra arbeidsgruppen: Alle CC BY-lisensene krever navngivelse/kreditering av opphaver. CC0-lisensen krever ikke kreditering/navngivelse, men etter omstendighetene vil man likevel ha en plikt til navngivelse etter åndsverkloven § 5 også ved bruk av CC0.*
- Geofysisk institutt ber om avklaring ifm “intern UiB lisens”, hvilket materiale omfattes her? Omfattes videreutdanning som UiB tar betalt for?
 - *Kommentar fra arbeidsgruppen: En intern UiB lisens er ikke utarbeidet enda, arbeidsgruppen kommer bare med et forslag på en løsning. En egen intern lisens ble foreslått av arbeidsgruppen med tanke på å senke terskelen for deling, da det deles med færre enn ved å dele åpent og da det vil åpne for bruk i tråd med Kopinoravtalen. Behovet for og innholdet i en alternativ UiB-lisens bør utredes videre.*

Produksjonsrettigheter

- Geofysisk institutt ber om ytterligere avklaringer om når UiB har produsentrettigheter, se utredningen s. 5: “*UiB vil i mange tilfeller ha produsentrettigheter til lyd- og filmopptak som produseres med institusjonens utstyr og i institusjonens regi etter åndsverkloven § 20*”. Inkluderer det alt som er laget på UiB-eide laptops?
- SV trekker frem viktigheten av klarheten rundt hva som skjer med rettighetene til læringsressurser dersom underviser bytter jobb til en annen utdanningsinstitusjon: Krevers videre bruk ved UiB underviserens samtykke?

Styringsrett og pålegg om deling

- Matematisk institutt trekker frem UiBs styringsrett ifm. pålegg av opptak av undervisning. Det gjelder setningen “*Det ligger også innenfor UiBs styringsrett a gi pålegg om opptak av undervisning (typisk opptak av tradisjonelle forelesninger)*” og problematiserer dekningen av referansen (Kielland s. 52-55). De mener også det strider mot ånden i dokumentet som generelt overlater avgjørelsen om opptak og deling til underviser, og viser til side 10 i utredningen hvor det står at “*Forelesninger hvor bare underviseren deltar vil ikke være problematisk, ettersom det vil være underviseren selv som deler og tilgjengeliggjør opptaket av seg selv*”.
- Geofysisk Institutt ønsker enda tidligere retningslinjer på hva undervisere har plikt til å dele av videoopptak med studentinvolvering av forelesning til studenter som har gyldig grunn til å ikke delta i sanntid, samt hva undervisere har mulighet til å dele eller kan nekte å dele.

Universell utforming

- Geofysisk institutt savner mer informasjon om universell utforming i utredningen, i lys av de nye retningslinjene. De nevner spesielt teksting, og at UiBs videosystem Kaltura ikke har funksjonalitet for teksting. Det bør legges til rette for automatisk teksting for å bedre ivareta regelverket og for å unngå at undervisere bruker unødvendig mye tid på disse oppgavene.